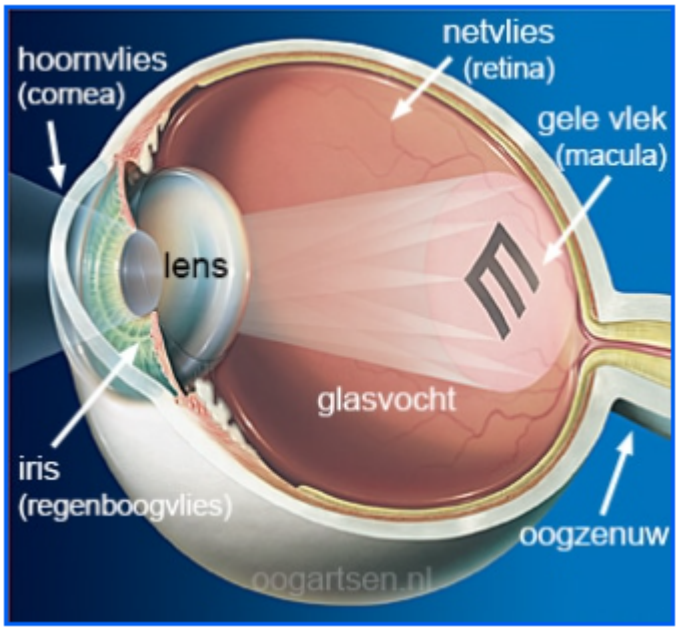
Behandeling

Lensopties bij een staaroperatie

Op deze pagina geven we u informatie over de verschillende kunstlenzen die bij een staaroperatie in uw oog geplaatst kunnen worden.

Staar (ofwel: cataract (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/staar-cataract)) is een vertroebeling van de ooglens, daardoor komt licht minder goed op het netvlies terecht en ziet u minder scherp. Bij een staaroperatie wordt uw eigen troebele ooglens vervangen door een heldere kunstlens. Of u na de staaroperatie een bril of contactlenzen gaat dragen ligt aan de natuurlijke bolling van uw oog, welke kunstlens er bij de operatie wordt geplaatst en wat uw persoonlijke voorkeur is.

Hieronder ziet u een plaatje van oogartsen.nl (https://www.oogartsen.nl/ooglens-staar/staaroperatie-cataract/) van de oogbol, met daarin de lens.

(073) 553 60 60

Maandag t/m vrijdag 8.30 – 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur

Welke afstanden zijn belangrijk bij het zien?

Er zijn 3 afstanden waarop we kijken:

	Afstand		Activiteiten
1	verte	verder dan 1,5 meter	wandelen, fietsen, autorijden en TV kijken

2	midden	45 cm tot 1,5 meter	koken, computeren, bladmuziek lezen, gezelschapsspel spelen
3	dichtbij	minder dan 45 cm	boek of tijdschrift lezen, puzzelen

Waarom is een bril of contactlenzen nodig (na de operatie) om scherp te zien?

Ieder oog heeft een eigen sterkte (ofwel refractie), die bepaald of u een bril of contactlenzen moet dragen om scherp te kunnen zien. De sterkte van uw oog wordt vooral bepaald door het hoornvlies en de lens in uw oog. Doordat de lens bij een staaroperatie uit uw oog wordt gehaald, is alleen de bolling van het hoornvlies belangrijk om te bepalen of u na de operatie zonder bril (of contactlenzen) scherp kunt zien.

Als de vorm van uw oog geen mooie ronde bol is, dan is er sprake van een cilinder. Een standaard lens kan dit niet oplossen. Daardoor heeft u na de staaroperatie nog een bril of contactlenzen nodig om scherp te kunnen zien. Als u een regelmatig hoornvlies heeft, kunt u kiezen voor een kunstlens die past bij de bolling van uw oog. Dit noemen we torisch.

Uw oogarts kan u vertellen of

1. u een cilinder in het hoornvlies heeft;
2. uw hoornvlies regelmatig is (en u dus zou kunnen kiezen voor een torische kunstlens).

Welke lensopties zijn er?

1. Monofocale kunstlens: geeft op 1 afstand scherp zicht. Hierbij kunt u alleen zonder bril of contactlenzen als u geen cilinder heeft.
2. Torische monofocale kunstlens: geeft op 1 afstand scherp zicht zonder bril of contactlenzen.
3. Extended Depth Of Focus (EDOF) kunstlens: geeft comfortabel zicht zonder bril voor de verte en middellange afstand. Voor lezen is een bril nodig.
4. Trifocale kunstlens: geeft comfortabel zicht op alle afstanden, zonder bril.

Monofocale kunstlens (1 afstand)

Als u een prachtig ronde vorm heeft van het hoornvlies, dan zou u met deze lens scherp kunnen zien op 1 afstand (verte of dichtbij). Mocht de bolling van uw oog niet egaal zijn dan kunt u met deze lens na de operatie wel beter gaan zien, maar heeft u voor de beste scherpte een bril nodig op alle afstanden. Als u het dragen van een bril of contactlenzen in het dagelijks leven geen probleem vindt, zou een monofocale kunstlens een geschikte kunstlens voor u kunnen zijn.

Welke afstand wilt u beter zien?

Omdat u met deze kunstlens scherp kunt zien op 1 afstand, vraagt de oogarts u op welke afstand u het liefst beter wilt zien. Als u gewend bent om bij het lezen uw bril af te zetten en u bijziend bent (ofwel: myoop, u heeft een min sterkte), dan is het advies dat zo te houden. U kunt na de staaroperatie dichtbij goed blijven zien zonder bril. Voor ver weg en op middellange afstand heeft u een bril nodig.

Alle ogen zijn geschikt voor een monofocale kunstlens. De staaroperatie met implantatie van deze lens, wordt volledig vergoed door uw zorgverzekering.

Torische monofocale kunstlens (1 afstand)

Als u een cilinder heeft en u zonder bril helemaal scherp wilt zien op 1 afstand, dan is een torische monofocale kunstlens daarvoor een geschikte lens. Voor de andere afstanden moet u dan alsnog een bril dragen. Omdat met deze kunstlens de cilinder

wordt gecorrigeerd, zal dat een minder sterke bril zijn (ofwel: alleen een sferische correctie). Ook hier geldt, net als bij de monofocale kunstlens, dat u zelf de afstand bepaalt waarop u scherp wilt zien zonder lens.

Of uw oog geschikt is voor het implanteren van een torische monofocale kunstlens, hangt af van de regelmatigheid van de bolling van uw oog. Als de bolling onregelmatig is, kan deze lens dat onvoldoende corrigeren. Dit kan de oogarts onderzoeken. In sommige gevallen is meteen duidelijk dat uw oog niet geschikt is, zoals bij aandoeningen aan het hoornvlies (virale of bacteriële ontstekingen, keratoconus, Fuchs endotheeldystrofie enzovoort).

Wij verwachten dat u met dit type lens, met beide ogen samen, ver weg scherp zult zien. Wel kan het zijn dat u tussen beide ogen een klein verschil in scherpte merkt. Het is normaal als u met een bril met een minimale sterkte soms nog nét wat scherper ziet. De meeste mensen blijken in het dagelijks leven geen vertebril meer te gebruiken.

Hoewel de staaroperatie vergoed wordt vanuit de basisverzekering, betaalt u de meerkosten voor het implanteren van een torische monofocale kunstlens zelf. Deze zijn € 800,- per oog.

Extended Depth Of Focus (EDOF) kunstlens (2 afstanden)

Als u op meerdere afstanden scherp wilt zien, maar een trifocale lens niet geschikt voor u is, dan is een Extended Depth Of Focus (EDOF) een geschikte kunstlens voor u. Ook zijn de bijwerkingen van halo's en schitteringen met deze lens minder. Deze kunstlens zorgt voor prettig zicht zowel veraf als op middellange afstand zonder bril. Bijvoorbeeld bij autorijden, televisiekijken, computeren, bladmuziek lezen en koken. Voor de EDOF kunstlens geldt dat u een regelmatig hoornvlies moet hebben.

Voor het lezen van een boek of tijdschrift heeft u met deze lens een leesbril nodig. De oogarts bespreekt met u wat de mogelijkheden zijn voor het beste zicht dichtbij. De kwaliteit van het kijken is goed met dit type lens, zowel overdag als ’s avonds. Mocht u een cilinder hebben, dan corrigeert deze kunstlens die ook.

Ook voor een EDOF kunstlens geldt dat u tussen de ogen onderling een klein verschil in scherpte kunt ervaren. Al verwachten wij dat u met beide ogen samen scherp zult zien. Het is daarnaast normaal als u met een bril met minimale sterkte soms nog nét wat scherper ziet. In het dagelijks leven gebruiken de meeste mensen alleen nog een leesbril.

Hoewel de staaroperatie vergoed wordt vanuit de basisverzekering, betaalt u de meerkosten voor het implanteren van een (torische) EDOF kunstlens zelf. De meerkosten zijn € 1.500,- per oog.

Trifocale kunstlens (3 afstanden)

Als u behalve ver weg en op middellange afstand óók dichtbij scherp wilt zien zonder bril, kan een trifocale kunstlens voor u geschikt zijn. Met deze kunstlens is het streven dat u op alle 3 de afstanden comfortabel zonder bril kunt zien. Dus bijvoorbeeld bij fietsen, autorijden, televisiekijken, computeren, bladmuziek lezen, koken én het lezen van een boek of tijdschrift. De leesafstand ligt op ongeveer 40 cm. Een eventueel aanwezige cilinder wordt met deze kunstlens ook gecorrigeerd.

Wat belangrijk is om te weten is dat deze kunstlens ideaal is als u écht van de bril af wilt. Er zitten hier ook een aantal nadelen aan:

- Omdat u op 3 verschillende afstanden goed wilt zien, levert u in het algemeen in op de kwaliteit van het zien en het contrast. Om die reden is het geen geschikte lens voor kunstenaars, fotografen en als u graag creatief bezig bent.
- Om goed te kunnen lezen heeft u voldoende licht nodig en ’s avonds zelfs een leeslamp.
- Voor het echt fijne werk (bijvoorbeeld draad in naald) en langere tijd lezen heeft u zeer waarschijnlijk toch een leesbril nodig.

Een ander nadeel is dat deze lens minder geschikt is als u maar aan 1 oog staar heeft. Bij plaatsing in 1 oog wordt de lens minder goed verdragen door de hersenen (neuroadaptatie).

Ook voor een trifocale kunstlens geldt dat u tussen de ogen onderling een klein verschil in scherpte kunt ervaren. Al verwachten wij dat u met beide ogen samen scherp zult zien. Het is daarnaast normaal als u met een bril met weinig sterkte soms nog nét wat scherper ziet. Onze ervaring is dat meer dan 80% van de mensen met een trifocale kunstlens geen bril meer gebruikt. Ongeveer 19% van de mensen gebruikt bij bepaalde activiteiten een verte- en/of een leesbril.

Ongeveer 1% van de mensen kan niet wennen aan het kijken met een trifocale kunstlens en vraagt uiteindelijk om de lens te verwisselen voor een monofocale kunstlens. Dat komt omdat zij niet kunnen wennen aan de bijeffecten van deze lens. Mensen met een trifocale kunstlens kunnen 's avonds (met autorijden) ringen rond lampen zien (halo's). De meeste klachten zullen geleidelijk verminderen.

Een trifocale kunstlens is alleen geschikt bij een regelmatig hoornvlies en als er geen andere aandoeningen aan de ogen zijn (geweest). Zo is deze kunstlens niet geschikt:

- als u prisma's draagt;
- als u een scheelziensoperatie (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/scheelzien-strabismus) heeft gehad;
- als er sprake is van nystagmus;
- als u een lui oog (amblyopie) hebt;
- bij glaucoom (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/glaucoom);
- bij maculadegeneratie;
- bij erg droge ogen.

Bovendien is het niet geschikt voor bepaalde beroepen, waarbij u met slechter licht ook zeer goed moet kunnen zien, zoals piloot of beroepschauffeur.

Hoewel de staaroperatie wordt vergoed vanuit de basisverzekering, geldt ook voor deze kunstlens dat u de meerkosten voor het implanteren van een multifocale kunstlens zelf betaalt. De meerkosten voor het implanteren van een (torische) trifocale kunstlens zijn € 1.850,- per oog.

De informatie kort samengevat

Lens	Zonder bril of contactlenzen	Meerprijs per oog	Niet geschikt.
Monofocaal Aantal afstanden: 1	Nee, tenzij uw oog een egale bolling heeft	Volledig vergoed	-
Torisch monofocaal Aantal afstanden: 1	Ja	€ 800,--	onregelmatig hoornvlies, hoornvlies aandoening.
EDOF Aantal afstanden: 2*	Ja	€ 1500,--	onregelmatig hoornvlies, hoornvlies aandoeningen.
Trifocaal Aantal afstanden: 3**	Ja	€ 1850,--	Onregelmatig hoornvlies, hoornvlies aandoeningen, scheelzienoperatie, prisma's, glaucoom, maculadegeneratie, droge ogen, kunstenaars, piloten en beroepschauffeurs, fotografen.

Mogelijke neveneffecten en complicaties

Eventuele resterende brilsterkte

Hoewel wij met de modernste apparatuur de vorm van uw oog opmeten en zeer zorgvuldig de optimale sterkte van de kunstlens berekenen, geeft dit geen absolute zekerheid. De manier waarop uw wond geneest kan invloed hebben op de eventuele brilsterkte die overblijft. Als uw oog geneest, kan het gezichtsvermogen anders uitvallen dan we voor de operatie dachten (dit

heet refractieve surprise). Ook speelt persoonlijke voorkeur een rol. Sommige mensen vinden het prettig om voor bepaalde activiteiten tóch een bril te gebruiken, omdat ze dan net iets scherper zien. Hierdoor kunnen we u niet beloven dat u helemaal van uw bril (of contactlenzen) af bent na de operatie.

Bij een storende resterende brilsterkte kan een tweede operatie soms nodig zijn om de kunstlens in de beste positie te draaien. Een enkele keer kan de sterkte alleen worden verbeterd met een ooglaserbehandeling (ofwel: laser touch-up), het bijplaatsen van een tweede kunstlens in het oog (ofwel: add-on kunstlens) of het omwisselen van de kunstlens (ofwel: kunstlensverwisseling). De kosten van deze behandeling moet u zelf betalen. De ziektekostenverzekering dekt deze kosten niet. Een eventuele ooglaserbehandeling of het verwisselen van een kunstlens wordt niet in het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ) gedaan. Het eventueel bijplaatsen van een kunstlens wordt wel door oogartsen in het JBZ gedaan.

Nastaar

De achterkant van het lenszakje kan na verloop van tijd troebel worden. Dit heet nastaar en komt bij ongeveer 2% van de patiënten per jaar voor. Als dit bij u ontstaat, kunt u dit merken doordat uw minder goed ziet. Met een speciale laser kunnen we poliklinisch, eenvoudig en zonder operatie, een kleine opening in het vertroebelde lenskapsel maken. U ziet dan dan weer helder en scherp.

Droge ogen

Veel mensen hebben last van droge ogen. Dit merkt u aan irritatie, roodheid, branderigheid, lichte wisseling van het zicht en het gevoel alsof er iets in het oog zit. Na een staaroperatie kunt u in het begin meer last hiervan hebben. De klachten verdwijnen vaak ook weer vanzelf. Als u er last van heeft, kunnen we tijdelijk kunsttranen (druppels) voorschrijven.

Lichtgevoeligheid

Met de staaroperatie wordt een zeer heldere kunstlens geplaatst. Hierdoor kunnen uw ogen in het begin wat gevoeliger zijn voor licht. Het kan dan prettig zijn om een zonnebril te dragen, zodat u langzaam aan het nieuwe heldere beeld kunt wennen.

Schaduwbeelden

Sommige mensen zien na de staaroperatie in de ooghoek een schaduw. Dit heet negatieve dysfotopsie. Het komt doordat de lens een schaduw op het netvlies veroorzaakt. Meestal verdwijnt dit na een tijdje vanzelf.

Complicaties

Een staaroperatie is 1 van de meest veilige operaties. Bij meer dan 98% van de patiënten verlopen de operatie en het herstel zonder problemen. Toch kan er tijdens de operatie een complicatie optreden.

Een mogelijke complicatie is het scheuren van het lenszakje. Als er een scheur ontstaat, kan er geen torische kunstlens (die past bij de bolling van uw oog) worden geplaatst. U krijgt in plaats daarvan een monofocale kunstlens. U gaat na de operatie wel beter zien, maar niet helemaal van uw bril af zijn terwijl dit wel het plan was.

Hoe kan ik laten weten wat ik wil?

Als u meer informatie wilt of een andere dan de standaard monofocale kunstlens zou willen, geef dit dan aan bij uw bezoek aan de optometrist of oogarts. Voor de andere lenzen, moeten we namelijk extra metingen bij u doen.

Niet alle oogartsen zijn goed in het implanteren van torische, EDOF en trifocale kunstlenzen. Daardoor kan het zijn dat een andere oogarts dan uw eigen oogarts de operatie uitvoert.

Als u staar blijkt te hebben, die u graag wilt laten opereren, neem dan contact op met de polikliniek Oogheelkunde, via telefoonnummer (073) 553 6060.

Praktische tips

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Uw rechten en plichten als patiënt

Als patiënt heeft u een aantal wettelijke rechten en ook een aantal wettelijke plichten. Hier vindt u een overzicht (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/regels-en-rechten).

Betrokken afdelingen

Oogheelkunde (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oogheelkunde)

Code OOG-014

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis